Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

ИЮЛЬ 11
Вторник
1939 он
№ 157 (2797)
Сэн 10 мунгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

ARADAI INICIATIIVA

Socialiis stroi bolbol xynyydei arga şadabarinuudiijinь xysed xemzeegeerenь gargana, tvoorçesko iniciatiiva xaruulxiin tula, socialiis oobşçestviin çleen byxenei biligyyd ba talaantnuudiiji elirxeilxiin tula yrgen argabaidaliiji ygene. Egeel iimehee, manai orondo xynyyd tiime tyrgөөr urganad, egeel iimehee, socialiis baiguulaltiin byxii halbarinuudta geroinuudai toonь zil byxende oloşorno. Mynөө xyrter xariuusalgagyi baihan xynyyd bolbol „gente“, geroizmiin, azalai dooblestiiin ton ynder obrazeecyydiiji, xatuu zorimgoin, baragdaşagyi eneergiiin obrazeecyydiiji byxii aradaigaa urdanь, byxii oronoigoo urdanь, xaruulna. Manai orondo xynyydei urgalta xadaa socialiis stroigoor todorxoilogdonxoi. Manaida eksploataatornuud ba eksploatiirovalagdagşad ygei, manaida xyn byxen xadaa oobşçestviin ton adali erxetei çleen, k o m m u n i i z m baiguulalgiin aguujixe proceesste xabaadalsagşa geze өөriigөө medere degeerenь todorxoilogdonxoi.

Manaida, gyrenei intereesyyd ba aradai intereesyyd byrin xysed taaraldana. Paarti ba praviitelьstviin byxii xemzeejabuulganuudanь aradai enxe haixan baidalda, terenei bodoto intereesyydiiji xamagaalalgada zoriuulagdana. Egeel iimehee soveed arad bolbol paarti ba praviitelьstviin xemzeejabuulganuudiiji bejelyylxiin tylөө tuilai jixe eneergiteigeer temesene ba byxii xysenyydee, byxii arga şadabarinuudaa tedeneriiji bejelyylgede bajartaigaar zagsaana. Aradai ton yrgen iniciatiivanь gyrende tuhalamza yzyylne.

Hajaxan, kolxoozniguudai өөhediinь iniciatiivaar Fergaanska ooblastьdo jixe kanaal baiguulxa gehen idei bii boloo geze, „Praavdada“ medeesegdehen baina, ene kanaal xadaa gazarai şinenyyd massivuudiiji elden xereglexe, xloopogoi tarilganuudiiji jixedxexe, dunda Aazida tuilai şuxala, uhaxangalgiin probleemiiji şiidxexe argabaidaliiji ygexe baina. Fergaanska ooblastiiin xydөө azaxiin tyryyşyydei soveşçaani bolbol nege hariin torşo soo gazarai byxii xydelmerinyydiiji dyyrgexe geze togtool gargaa. Xeden miangaad kolxoozniguud xadaa kanaal baiguulalgada xabaadalsaxa duraxyselөө xaruulna. Xanaalai entyziaastnuudai jixe xydelөөn bii boloo. Fergaaniin kolxoozniguud bolbol kanaal baiguulalgiiji өөhediimnai bodoto xereg geze sonosxood, tereniiji bejelyylxiin tula xysenyydeeşji, zebsegyydeeşji ximgadaxagyibdi gebe. Fergaanska ooblastiiin kolxoozniguudai dunda, kanaal baiguulalgada tyryyşeer garxa erxe olxiin tylөө socialiis sorevnovaani deigeree.

Aradai iniciatiiva xaruulhan gaixamşag zişee, obşçeestvenne interees xadaa xeden miangan xynyydte xydelgegşe xysen bolhonoinь gaixamşag zişee iime baina. Tariaaşan byxen xadaa gansal өөriingөө uçaastog tuxai, өөriingөө dvoor tuxai anxaraza baihan yjede, kollektivizaaciin urda tee, kolxoozuudai baiguulagdaxiin urda tee ene metiin iniciatiiva xaruulalga, tere iniciatiiviiji toiron byxeli xydelөөnei xygzelte bolxo geze hanaxaar baihan jym aal daa.

Taşkeentde, komsomoolьcuud bolbol өөhediingөө iniciatiivaar, xoohon gazarta nuur—azalşadai amaraltiin gazar baiguulxa geze şiidee. Xydelmerinyydenь dyyrgegdeze, Taşkeent xadaa uhanai hain baazatai boloo. Novopaalkovska selьsoveedei tyryylegşiin duradxalaar, „Main negenei ygleөgyyr“ geze kolxoozoi tariaaşad bolbol gynzegii zalgiiji daambaar xyrieelxe geze şiidee. Kolxoozniguud xadaa jixe entyziaazmtaigaar xydelmerileze orolsood, ijyyliiin 3-da gazarainь xydelmerinyyd dyyrgegdeze, gazarai xydelmerinyydei zileinь programma dyyrgeg dee. Ene zilde kolxoozno poolinuudai 2 miangan gektaaranь xadaa Yibaatska kanaalhaa uha abaa. Ene zilde, Beiske raioonoi kolxoozniguud bolbol Yiiske uhalalgiin sisteemiin barilgiiji dyyrgeze, komsomoolьcuudai zişeejinь daxaa. Tyylьske ooblastiiin Boloxoovska raioonoi zaluuşuud bolbol şineer barigdaza baigaa şaaxtnuudta tuha xyrgexe geze şiideed, tymer zamai veetkede nege yderei torşo soo xojor kilomeetr utatai gazarta şoroi adxaza baiguulaa. Oiriin ydernyydte, reelьsnyydiiji tabiza exilxenь.

Ede bygede xadaa niite enxe haixan baidalda zoriuulagdahan, aradai iniciatiivai gaixamşag zişeenyyd myn! Manai bodoto baidalda iime zişeenyyd xeden olon baina!

20 zilei urda tee, Moskoovsko-Kazaanska tymer zamai zeleznodoroozniguud bolbol „azalai bytөөsiin xygzeltede, şine azalai discipliinede şilzen orolgodo, azaxiin ba azabaidalai socialiis ysloovinuudai tvoorçestvodo xydelmerişedei soznaatelьna hain duranai yysxelgiiji“ (Leenin) xaruulza, tyryyşiin kommuniis sybbootnig organizovaalhan jym. Ene bolbol aguujixe xereg myn baigaa!

Soveed oron urgaa ba byxezөө, socialiis stroi xelberişegyigөөr xygzөө, azalda socialiis johoor xandalga byxezөө, aradai iniciatiiva xygzөө. Tyryy xydelmerişedei iniciatiivaar bii bolhon socialiis sorevnovaani bolbol staalinska tabanzilnyydiiji dyyrgexiin tylөө temeselde ugaa jixe rooliiiji dyyrgee. Manai orondo azal xadaa zol xyndiin xereg, aldar soliin xereg, dooblestiiin ba geroistviin xereg boloo. Azalşa byxen bolbol azalai udaarnig baixiiji ermelzene, azalai maksimaalьna bytөөse tuilaxiiji ermelzene.

Sacialiis promilşlennostь bolbol xyl deeree bodzo, xysen tyges bolzo, ynder, şine teexnikiiji baiguulxadanь, tiixedenь, socialiis sorevnovaanişji deeşee şine şatada garaa. Doneecke zaboişçig Aleksei Staxaanov xadaa gaixamşag xydelөөnde exi tabiaa. Staxaanovska xydelөөn bolbol manai promilşlennostiiin, manai xydөө azaxiin socialiis sorevnovaaniiin şine debzeltiiji todorxoiloo, oronoi saaşadaa urgaltiiji todorxoiloo.

Staxaanovcuudai Byxesojuuzna negedegeer soveşçaani deere yge soogoo, nyxer Staalinai xeleheniinь:

„Staxaanovska xydelөөniiji eregtei ba emegtei xydelmerişedei jyriin xydelөөn geze xaraza bolxogyi. Staxaanovska xydelөөn xadaa manai socialiis baiguulaltiin istooridо, terenei egeel gaixamşag xuudahanuudai negeniinь bolzo oroxo, eregtei ba emegtei xydelmerişedei tiime xydelөөn myn geeşe“.

Aradai iniciatiiviiji byxii xemzeegeerenь gargalga, tereeniiji eldeb janzaar urmaşuulga xadaa manai byxii partiiina ba soveed organizaacanuudai ujalganь myn. Aradai tvoorçestvo—tuilai jixe xysen geeşe. Aradai iniciatiiviiji bolьşeviig bexi xytelberitei zoxilduulalga bolbol bajan yrezelnyydiiji ygene ba ygexeşji baina.

Socialiis azalai bajar, kommuniis soznaaniiin saaşadaa urgalta, aradai iniciatiivai saaşadaa xelberişegyigөөr xygzelte xadaa manai jireedyi ilaltanuudai yndehe huurinь myn,

Xezeedeşji urid jabaxa—tuilaxa, zoxioon gargaxa, baiguulxa—soveed xynyydei negen hanalainь ermelzelge iime baina. Aradai tvoorçesko iniciatiiva bolbol aguujixe byxii soveed aradai ene gaixamşag onso ilgaajinь todorxoigoor xaruulalga myn.

(„Praavdiin“ tyryy bişeghee).

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI PREZIIDIYMEI

УKAAZ

SSSR-ei NKVD-ein pograniiçna seregyydei ulaanarmeicuudiiji, komandiirnuudiiji ba politxydelmerilegşediiji şagnaxa tuxai

SSSR-ei gyrenei xiliiji saxixa talaar, praviitelьstviin daabariiiji obrazcoovoor ba erid zorimgoigoor dyyrgeheneinь tylөө, SSSR-ei xiliiji xamagaalalgada dooblestь ba otvaagiiji gargahanainь tylөө,—SSSR-ei NKVD-ein pograniiçna seregyydei ulaanarmeicuudiiji, komandiirnuudiiji ba politxydelmerilegşediiji şagnaxa:

LEENINEI OORDENOOR

1. **Aldabaajev Ivaan Sergeejeviçiiji**—ulaanarmeijec.
2. **Ziitkov Mixaiil Moiseejeviçiiji**—ulaanarmeijec.
3. **Matveejev Peetr Alekseejeviçiiji**—ulaanarmeijec.
4. **Matroonin Vasiili Ivaanoviçiiji**—kapitaan.
5. **Ygloov Aleksaandr Aleksaandroviçiiji**—kapitaan.

„ULAAN TUGAI“ OORDENOOR

1. **Antrogoovski** Aleksaandr Ivaanoviçiiji—ulaanarmeijec.
2. **Voolkov** Nikolai Ivaanoviçiiji—ulaanarmeijec.
3. **Dayyrcev** Andrei Ivaanoviçiiji—ulaanarmeijec.
4. **Jerkoo** Ivaan Andreaanoviçiiji—ulaanarmeijec.
5. **Ziiba** Nikiifor Nikiiforoviçiiji politryygei orologşo.
6. **Koloşniicen** Ivaan Nikolaajeviçiiji—ulaanarmeijec.
7. **Kyyrbalь** Jefiim Daniiloviçiiji—ulaanarmeijec.
8. **Karmçnoov** Peetr Dmiitrijeviçiiji—otdeleeniiin komandiir.
9. **Katyşkoov** Mixaiil Nikiitoviçiiji—ulaanarmeijec.
10. **Kozloov** Nikolai Jefiimoviçiiji—ulaanarmeijec.
11. **Kiselioov** Ilьjaa Ivaanoviçiiji—ulaanarmeijec.
12. **Maalьcev** Jegoor Paavloviçiiji—ulaanarmeijec.
13. **Osiincev** Gleev Ivaanoviçiiji—ulaanarmeijec.
14. **Salomaatov** Vasiili Nikiitoviçiiji—ulaanarmeijec.
15. **Filiippski** Semioon Nikiiforoviçiiji—ulaanarmeijec.
16. **Çistiakoov** Konstantiin Nikolaajeviçiiji — ulaanarmeijec.
17. **Şçegloov** Konstantiin Ivaanoviçiiji—ulaanarmeijec.

„ULAAN ODONOI“ OORDENOOR

1. **Kriilovski** Mixaiil Timofeejeviçiiji—maioor.
2. **Kaarpov** Ivaan Matveejeviçiiji—otdeleeniiin komandiir.
3. **Maalьcev** Fioodor Jegooroviçiiji—ulaanarmeijec.
4. **Ryyşev** Aleksaandr Ivaanoviçiiji—batalьoonno Komissaar.
5. **Fadeejev** Fioodor Vladiimiroviçiiji—ulaanarmeijec.

„OTVAAGIIN TYLӨӨ“ MEDAALIAAR

1. **Vodolaaz** Grigoori Ivaanoviçiiji—zastaavai naçaalьnigai tuhalagşa.
2. **Doonçenko** Konstantiin Jefiimoviçiiji—ulaanflootec.
3. **Dyyda** Romaan Kalistraatoviçiiji—ulaanarmeijec.
4. **Daniiliçev** Nikolai Petrooviçiiji—ulaanarmeijec.
5. **Ziizenko** Illarioon Arteemьjeviçiiji—ulaanarmeijec.
6. **Zakareenko** Kiriill Ilьiiçiiji—ulaanarmeijec.
7. **Kanaaxin** Peetr Ivaanoviçiiji—ulaanflootec.
8. **Koleesnikov** Ivaan Vasiilьjeviçiiji—ulaanarmeijec.
9. **Korneyyk** Vasiili Grigoorьjeviçiiji—saaperiiin instryyktor.
10. **Paaşenkc** Nikolai Ivaanoviçiiji—politryygei orologşo.
11. **Skooba** Dmiitri Ivaanoviçiiji—zastaavai naçaalьnigai tuhalagşa.
12. **Çyyrakov** Dmiitri Ivaanoviçiiji—ulaanarmeijec.
13. **Şyybin** Fioodor Konstantiinoviçiiji—ulaanarmeijec.

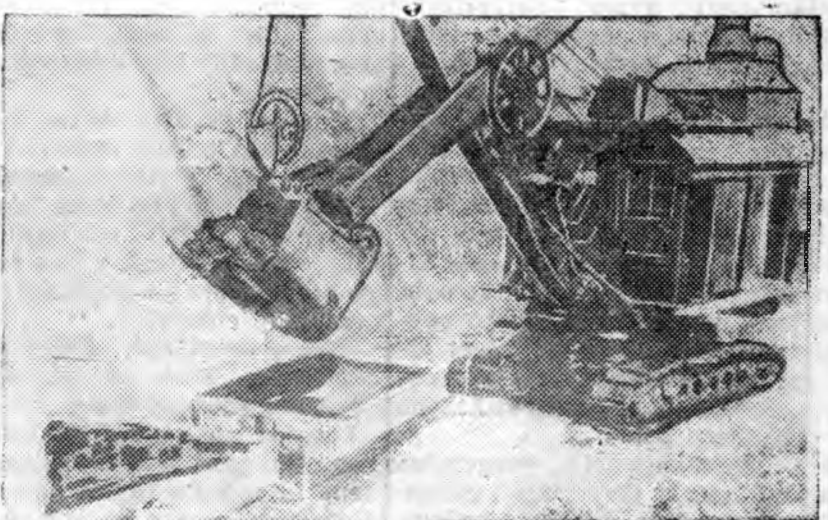
„BOJEVOI GABIJAAGAI TYLӨӨ“ MEDAALIAAR

1. **Ariişev** Nikolai Kyprijaanoviçiiji—mlaadşa komaandna sostaavai hurguuliiin kyrsaant.
2. **Veedь** Vladiimir Ivaanoviçiiji—ulaanarmeijec.
3. **Vorobьjoov** Fioodor Ivaanoviçiiji—mlaadşa komaandna sostaavai hurguuliin kyrsaant.
4. **Golovaanov** Paavel Aleksaandroviçiiji—otdeleeniiin komandiir.
5. **Nolyyb** Grigoori Petrooviçiiji—ulaanarmeijec.
6. **Zigaloov** Anatooli Fioodoroviçiiji—ulaanarmeijec.
7. **Kazaankov** Nikolai Aleksaandroviçiiji—leitenaant.
8. **Kyriilo** Ivaan Mixailoviçiiji—maioor.
9. **Kaluuga** Peetr Paavloviçiiji—ulaanarmeijec.
10 **Lapidoovski** Vladislaav Mixailoviçiiji—ulaanarmeijec.
11. **Meelьnikov** Peetr Gavriiloviçiiji—politryygei orologşo.
12. **Malenkoo** Fedoosi Fedootoviçiiji—leitenaant.
13. **Ospeennikov** Geoorgi Andreejeviçiiji—ulaanarmeijec.
14. **Raspopoov** Aristaarxa Timofeejeviçiiji—ulaanarmeijec.
15. **Stepaneenko** Peetr Sergeejeviçiiji—leitenaant.
16. **Tarapaata** Nikolai Sergeejeviçiiji—ulaanarmeijec.
17. **Froloov** Grigoori Petrooviçiiji—otdeleeniiin komandiir.
18. **Xondoşkoo** Vasiili Titooviçiiji—ulaanarmeijec.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe M. KALIININ.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь A. GOORKIN.

Moskvaa, Kreemlь. 1939 onoi ijyyliin 2.



Zediin volьfraamai ba molibdeenei ugaa jixenyyd bajaliguud xadaa xojordoxi tabanzil soo garaar yiledberilegdedeg baigaa. Myrөө, Zedestroi deere mexanizaaca yrgenөөr xereglegdene. ZURAG DEERE: volьfraamtai elihiiji ekskavaatoraar motovoozuudta teeze baina. (*Petroovoi foto*).

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei xojordugaar seessi

1939 ondo, buriaad-mongol avtonoomno soveed socialiis respyyblikiin niutagai biydzeed tuxai

ZAKOON

Buriaad-Mongol Avtonoomno Soveed Socialiis Respyyblikiin Verxoovno Soveedei togtooxonь:

1. BMASSR-ei Sovnarkoomoor tabigdahan, 1939 ondo, BMASSR-ei niutagai biydzeediiji, Biydzeetne komiissiin dokladaar oruulagdahan nemeltenyyd ba xubilaltataigaar batalaxa, tusxailabal: doxoodoi talaar 120.735,8 miangan tyxerigөөr, tereenei toodo:

Promiişlennostь	6808,8	mian.	tyx.
Xydөө azaxii	205,3	„	„
Modonoi azaxii	5787,8	„	„
Kommunaalьna ziliişçne azaxii . . .	2219,4	„	„
Xudaldaa naimaanai	1185,0	„	„
Nalooghoo bişe eldeb doxooduud .	2273,1	„	„
Niutagai naloog ba sugluulganuud .	2870,9	„	„
Gosnalooghoo ba naloogoi bişe doxooduudhaa otçisleeni	85,011,4	„	„
Tereenei toodo: erjesehee naloog .	63574,7	„	„
Tovaarna bişe operaacahaa naloog .	2310,7	„	„
Kolxoozuudhaa podoxoodno naloog	2706,0	„	„
xydөө azaxiin naloog	1736,3	„	„
Gorodskoi kylьtsboor	6389,0	„	„
Gyrenei urihalamzahaa otçisleeni . .	5816,1	„	„
Jidinoliiçna azaxiin moridoi nalooghoo otçisleeni	715,9	„	„
Gosnalooguud ba pooşlinuud	10087,4	„	„
Tereenei toodo: xamtadxagdahan seektorhee podoxoodno naloog	2451,5	„	„
Çaastina niuurnuudhaa podoxoodno naloog	6877,0	„	„
Gospooşlina	756,7	„	„
Azaxiin oorganuudta ygtedeg zөөri .	1100,0	„	„
Ujalgata gosstraxovaaniiin syymmehee otçisleeni	5900	„	„
Biydzeetne zөөrihөө ylegdel	3086,7	„	„
Gargaşiin talaar	120.735,8	„	„
Tereenei toodo promiislennostь . . .	3167,3	„	„
Xydөө ba modonoi azaxiinuud . . .	8004,3	„	„
Kommunaalьna-ziliişçne azaxii . . .	7419,8	„	„
Xudaldaa naimaanai	1427,1	„	„
Xargii zamai azaxii	1925,0	„	„
Xelxiee xolboo	1023,0	„	„
Aradai azaxiin talaar xamta	22966,5	„	„
Gegeerel	50716,4	„	„
Elyyriiji xamagaalalga	25722,8	„	„
Fizkylьtyyre	408,9	„	„
Sociaalьna tedxemze	1125,9	„	„
Sociaalьna kylьtyyrne gargaşa xamta	77974,8	„	„
Уpravleenide gargaşanuud	18465,8	„	„
Busad gargaşanuud	1329,5	„	„

2. Buriaad-Mongol ASSR-te togtoogdohon, 1939 ondo aimagai ba goorodoi biydzeedyydte gyrenei nalooghoo otçisleeniiiji dyyren xemzeegeerenь dooro zaagdahanai johoor oruulxa gebel:

a) Gooroduudta ba xydөө niutaguudta, ziliişçne ba kylьtyyrnee-betovoi baiguulaltiin xeregselde, sugluulbariiin—100 proceent.

b) Kolxoozuudhaa orodog podoxoodno naloogoi, kolxoozniguudhaa ba jedinoliiçniguudhaa orodog xydөө azaxiin naloogoi talaar—75 proceent.

3. BMASSR-ei Finaansanuudai Aradai Komissariaad ba tereenei niutaguudai finoorganuud xadaa finaansova kontrooliiiji bejelyylxe xeregiiji ton hulaar dyyrgedeg ba gyrenei zөөriiiji zybзөr ba ekonoomnoor xereglelgiiji xangaltagyigөөr jabuulna, tiimeheenь ene xeregte edenei anxaraliiji xanduulxa.

4. BMASSR-ei Finaansiin Aradai Komissariaadiiji, terenei niutaguudai finoorganuudiiji, myn tereşelen, kommunaalьna azaxiin, ediee xooloi promiişlennostь, Gazartariaalangai, Gegeerelei ba Elyyriiji xamagaalalgiin Aradai komissariaaduudiiji 1939 ondo biydzeedei talaar uridşalan xaraalagdahan zөөriiiji effektiivneer xereglelgiiji ba doxooduudai dyyrgeltiiji xangaxa xemzeenyydiiji abaxiinь ujalgalxa.

5. 1938 onoi torşo soo, Buriaad-Mongol ASSR-ei niutagai biydzeedei dyyrgeltiin tuxai otçoodiiji—doxoodoi talaar 117613,5 miangan tyxerigөөr, gargaşiin talaar—114530,3 miangan tyxerigөөr, tailbarilan xelebel, doxoodiinь gargaşahaa 3083,2 miangan tyxerigөөr ylyy gargaşalagdahantaigaar batalxa.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe—G. C. BELЬGAAJEV.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь—O. D. INKEEJEVA.

Nyxer Baaxanov Grigoori Filiippoviçiiji Gegeerelei Aradai Komissaaraar tomilxo tuxai BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaaziiji batalxa tuxai

Nyxer Baaxanov Grigoori Filiippoviçiiji, Buriaad-Mongol ASSR-ei Gegeerelei Aradai Komissaaraar tomiloxo.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei preziidiymei tyryylegşe G. Belьgaajev.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь O. D. Inkeejeva.

BMASSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI XOJORDUGAAR SEESSI

BMASSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEER ABTAHAN ZAKOONUUD

Buriaad-Mongol ASSR-ei konstituuciin (yndehen zakoonoi) 44 ba 91 statьjaanuudta xubilaltanuud ba redakcioonno zahabarinuud tuxai

Buriaad-Mongol Avtonoomno Soveed Socialiis Respyyblikiin Verxoovno Soveedei togtooxonь xadaa:

1. BMASSR-ei Konstituuciin 44 statьjaahaa:

a) SSSR-ei Gyrenei baankiin Pravleenide sexe medeltei krediitne—finaansova organizaaca baihan tuladanь—Gyrenei baankiin ypravliaajyşçiiji gargaxa;

b) BMASSR-ei SNK-gei tyryylegşiin orologşonoriiji, „xojor" gehen ygiiji gargaad, toogooronь zaaxagyi.

Eneentei taaralduulan, BMASSR-ei Konstituuciin 44 statьjaaji doro dursagdahan johoor zoxiooxo:

„Statьjaa 44. Buriaad-Mongol ASSR-ei Aradai Komissaarnuudai Soveed bolbol Buriaad-Mongol ASSR-ei Verxoovno Soveedeer baiguulagdadag baixa, sostaavtanь xadaa:

Buriaad-Mongol ASSR-ei Aradai Komissaarnuudai Soveedei tyryylegşe;

Buriaad-Mongol ASSR-ei Aradai Komissaarnuudai Soveedei tyryylegşiin orologşonor;

Buriaad-Mongol ASSR-ei Gyrenei Plaanova Komiissiin tyryylegşe;

Buriaad-Mongol ASSR-ei Aradai Komissarnuud:

Edie exoolol promiişlennostiiin;

Gazartariaalangai;

Finaansiin;

Xudaldaanai;

Dotoodiin xeregyydei;

Jystiiciin;

Elyyriiji xamagaalalgiin;

Gegeerelei;

Niutagai promiişlennostiiin;

Sociaalьna tedxemziin;

Kommunaalьna azaxiin;

Xyngen promiişlennostiiin;

Oi modonoi promiişlennostiiin;

Xargiin ypravleeniiin naçaalьnig:

SSSR-ei Beledxelgenyydei Aradai Komissaariaadai ypolnomooçenno;

Iskyysstviin xeregyydiiji erxilxe ypravleeniiin naçaalьnig.

2). Konstituuciin 91 statьjaahaa „ba şazanai yçrezdeeninyyd", „ba şazanai yçrezdeeninyydhee" gehen ygenyydiiji gargaxa.

Tiime tula 91 statьjaaji iigeze zoxiooxo:

„Statьjaa 91. Grazdaniinuudai sedьxelei syleeji xangaxiin zorilgoor, Buriaad-Mongol ASSR dotor ceerkovь bolbol gyrenhee tusagaarlagdahan ba hurguuli bolbol ceerkovьhee tusagaarlagdahan baina. Şazan myrgelei joholoiiji yiledxe syleө ba şazaniiji esergyysexe propagaandiin syleө bolbol byxii grazdaniinuudta geze toologdodog baixa".

Nyxer N.P. Kovriigin—Porfiirьjeviiji BMASSR-ei Gazartariaalangai Aradai Komissaaraar batalxa tuxai
BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaaziiji batalxa tuxai

Nyxer Kovriigin-Porfiirьjev Nikolai Platoonoviçiiji Buriaad-Mongol ASSR-ei Gazartariaalangai Aradai Komissaraar batalxa.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe G. BELЬGAAJEV.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь O. INKEEJEVA.

Nyxer O.D. Inkeejevaaji BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaariaar batalxa tuxai
BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaaziiji batalxa tuxai

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei çleen, nyxer Inkeejeva Oolьga Daniilovnaaji, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaariaar batalxa.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe G. BELЬGAAJEV.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaariiin tyleө A. ŞODOONOV.

Nyxer Goreelov Aleksaandr Dmiitrijeviçiiji, Buriaad-Mongol ASSR-ei Kommunaalьna Azaxiin Aradai Komissaarai ujalgiiji dyyrgegşeer batalxa tuxai
BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaaziiji batalxa tuxai

Nyxer Goreelov Aleksaandr Dmiitrijeviçiiji Buriaad-Mongol ASSR-ei Kommunaalьna Azaxiin Aradai Komissaarai ujalgiiji dyyrgegşeer batalxa.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe G. BELЬGAAJEV.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь O. INKEEJEVA.

BMASSR-ei xudaldaa erxilexe Narkoom nyxer M.I. Çyvьjyyroviiji baihan tuşaalhaanь syleөlxe tuxai

Xudaldaa erxilexe Narkoom nyx. M. I. Çyvьjyyroviiji, terenei busa xydelmeride orohontoinь daşaramduulan baihan tuşaalhaanь syleөlxe.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe G. BELЬGAAJEV.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь O. INKEEJEVA.

Nyxer A.A. Baalxanoviiji, BMASSR-ei xudaldaa erxilexe Aradai Komissaaraar batalxa tuxai

Nyxer A.A. Baalxanoviiji, BMASSR-ei Xudaldaa erxilexe Aradai Komissaaraar batalxa.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe G. BELЬGAAJEV.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь O. INKEEJEVA.

Ybehe xuriaalgiiji beledxelgyigөөr exilebe

Kabaanskiin aimagai, „Kraasna partizaan" kolxooz bolbol ene zilei ybehe xuriaalgiin xydelmerinyydiiji organizoovanno bişeer, xysed beledxelgyigөөr exilebe. Tiin, tus kolxooz xadaa baga bişe (206 gektaar) sabşalangai gazartai baixa jym. Ijyyliiin 3-4-nei ydernyydte ybehe sabşalgada oroidoo 16 xynyyd garahan baina. Mynөө, ybehe xuriaalga deere xamta 4 senokosiilkanuud xydelmerileze baixa johotoi aad, terenei oroidoo xojoriinь xydelmerilөө boldogşji haa, ydereigөө noormiiji xolo dyyrgenegyi. Xojor senokosiilkonuudanь yşөө remoontlogdoogyi.

Myn Aleksaandr Alekseejeviç Aleksandroovhoo busa gar xazuurşadanь ydereigөө noormiiji dyyrgenegyi. Aleksandroov xadaa 0,40 gektaar sabşalangai gazariiji sabşaxa noormotoi aad, 0,50—0,80 gektaar xyrter sabşana. Sabşalga deerenь xazuur soxilgiiji hainaar organizovaalaagyi baihan deereheenь, xede xeden kolxoozniguud (ilangajaa exenernyyd) sabşaxa noormojoo dyyrgenegyi.

Kolxoozoinь pravleeni xadaa sabşalgada xereglegdexe eldeb zizenyyd xeregselnyydiiji beledxeegyi ba gol nuurai aralnuud deere senokosiilkanuudiiji gargaagyi baina.

G. P—v.

Respyyblike dotor kombainanuudai remoontiin jabasa tuxai BMASSR-ei Narkomzeemei
MEDEE
1939 onoi ijyylь 5.

MTS-uud	Remoontiin dyyrgelte proceenteer	
	Kapitaalьna	Tekyyşçe
1. Okiino-Kliyyçiin	100,0	100,0
2. Baga-Kunaliiin	100,0	100,0
3. Xiaagtiin	100,0	100,0
4. Gaşain	100,0	100,0
5. Xonxoloin	100,0	100,0
6. Ivolgiin	100,0	100,0
7. Kyrbiiin	100,0	88,8
8. Xoriiin	100,0	88,8
9. Jixe-Xudariiin	100,0	50,0
10. Tarbagatain	66,6	100,0
11. Selengiin	66,6	90,0
12. Biçyyrei	—	100,0
13. Kabaankiin	—	100,0
14. Çesaaniin	—	100,0
15. Egetiin	—	100,0
16. Yşөөtein	—	87,5
17. Xerenei	—	87,5
18. Xezengiin	—	80,0
19. Tynkenei	—	80,0
20. Noovo-Briaanskiin	—	63,6
21. Itansiin	—	50,0
22. Sajantiin	—	50,0
23. Selen-Dyymiin	—	33,3
24. Bargazanai	—	40.0
25. Sagaan-Uhanai	—	—
Xamta	84,0	84,7

Москвада Уhан-Сэрэгэй Флодой vдэр

ВКП(б)-эйн Московско городской комитедэй бюро хадаа Уhан-Сэрэгэй Флодой vдэртэ бэлэдхэл тухай тогтоол гаргаhан ба праздник vнгэргэхэ комиссые баталаhан байна.

Июлиин 20 болотор, предприятинуудаар ба учрежденинvvдээр партийна-комсомольско нээмэл суглаанууд болохо, мvн тэрэшэлэн, СССР-эй Уhан-Сэрэгэй Флодые бэхижvvлэлгэ, тэрээнэй байгуулалтын зорилгонуудай ба геройческа историинь тухайда уншалга, беседэнvvд ба докладууд vнгэргэгдэхэ байна. Июлиин 19-hөө 23 болотор баярай суглаанууд ба вечернvvд vнгэргэгдэжэ, эдээн дээрэ московско предприятинуудай стахановцууд болбол Уhан-Сэрэгэй Флодой политхvдэлмэрилэгшэдтэй, командирнуудтай ба улаанфлотцуудтай уулзаха байнад. Энэ vдэрнvvдтэ, алдарта советскэ морягууд тухай фильмэнvvд кинотеатрнуудта демонстрыровалагдаха байна.

Июлиин 23-да, „Динамын" стадионда физкультурнэ праздник организовалагдаха. Vдэшэнь, Горькиин нэрэмжэтэ культурын ба амаралтын центральна паркда карнавал vнгэргэгдэхэ.

Июлиин 24-нэй vдэр, Химкинскэ водохранилищеда уhанай массова праздник vнгэргэгдэхэ байна.

Vдэшэнь, Москва—рекагай, центральна паркда, уhаруу hvрэлгын ба тамаралгын талаар академическа соревнони ба ондоош зvйлнvvд болохо.

Столицын культурын ба амаралтын паркнуудта, июлиин 24-нэй vдэшэ Уhан-Сэрэгэй Флодой vдэртэ зорюулагдаhан арадай сэнгэлгэ организовалагдаха. Паркнуудай выставкэ дээрэhээ москвичууд хадаа Уhан-Сэрэгэй техникэтэй, СССР-эй Уhан-Сэрэгэй Флодой vдэрбvхэнэйнь хvдэлмэритэй ба ажабайдалтайнь танилсаха байна.

Центральна паркын театрнуудта ба эстрадануудта улаанфлодско самодеятельностиие харуулалга vнгэргэгдэхэ, эндэ праздникта ерэhэн балтийска флодой театр ба улаанфлодскө дуунай ба пляскиин черноморско ансамбль хабаадалсаха байнад. Vдэшэлэн, паркын ногоон театр соо, Москвагай общественнэ организацинуудай тvлөөлэгшэдэй баярай суглаан болохо. Уhан-Сэрэгэй Флодой праздникта, Балтийска ба Хара Далайн Уhан-Сэрэгэй Флодуудай политхvдэлмэрилэгшэд, командирнууд ба улаанфлодцууд ерэхэ байна.

Делегадууд—Москвагай ба областиин солото хvнvvд Балтийска флодой морягуудта айшалжа ошохо байна. (ТАСС).

Приморско ажалшад Уhан-Сэрэгэй Флодой vдэртэ бэлэдхэжэ байна

ВЛАДИВОСТОК, (ТАСС). Приморско ажалшад хадаа СССР-эй Уhан-Сэрэгэй Флодой vдэртэ hайнаар бэлэдхэжэ байна.

СССР-эй Уhан Сэрэгэй ба океанска угаа ехэ хvсэтэй флодые бии бологохо тухай парти ба правительстваар ябуулагдажа байгаа хэмжээябуулгануудтай дашарамдуулан, ажалшадай дунда ойлгууламжын хvдэлмэри ябуулагдажа байна.

Улаанфлотцууд хадаа краснознаменно нэгэдэгээр тусхай армиин боецуудые, пограничнигуудые, хасановцануудые, Сучана ба Артема шахтын шахтернуудые айлшаар уринад.

Июлиин 23-най vдэшэ, Владивостокто арадай угаа ехэ сэнгэлгэ болохо. Июлиин 24-дэ флодой ба хизаарай физкультурнигуудай спортивна соревновани болохо, Амурска заливта далайн байлдаан инсцентировалагдаха юм.

Шэнэ ургасын ороohо тушаалга

Кубанай урда районуудай колхозууд хадаа гvрэндэ ороohо тушаалгые vргэнөөр ябуулажа, колхознигуудай ажалта vдэртэ ороohо авансаар vгэжэ эхилээ. Северскэ районой „Ильичиин замаар" ба „Большевик" гэжэ колхозууд болбол ажалта vдэр бvхэнэй килограмма хахад ороohо авансаар vгөө.

Доной казагууд-колхознигууд тон баян ургаса хуряажа байна. Краснополянска МТС-ын, Развиленскэ районой колхозууд хадаа vнгэрэгшэ жэлдэ гектар бvхэнhөө 6-9 центнер ячмен абаhан аад, мvнөө жэлдэ гектар бvриhөө 22 цент. абаха байна. Азовско районой, „Червона Украйна" гэжэ колхоз илангаяа vндэр ургаса абаа. Эндэ, зарим участогуудhaa гектар бvриhөө 34 центнер ячмен хуряаба.

Бороогой хододоол орожо байбашье, Орджоникидзевскэ хизаарта, ороohото культурын массова хуряалга амжалтатайгаар ябуулагдана, эндэ 36 мянганhaa дээшэ гектар тарян хуряагданхай. Колхознигууд хадаа хvдэлмэридөө 100 процент гаранад, энэ хадаа юрын vзэгдэл болонхой. Комбайнернууд ехэ hайнаар хvдэлмэрилжэ, Бvхэсоюзна хvдөө ажахын выставкэдэ 1940 ондо хабаадалсахын эрхэ олохын тvлөө тэмэсэнэд.

(ТАСС).

SOCIALIIS GAZARTARIAALANGAI NOVAATORNUUD

A. Saavçenko-Beelьski
Xydөө azaxiin nauukanuudai kandidaad

Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkiin neegdexe torzestvoo xyrter xediixen le yder ylee. Ene xadaa socialiis gazartariaalangai ilaltanuudai aixabtar jixe xaralga, xydөө azaxiida staxaanovska masterstvoogoi maassova hurguuli bolxo geeşe.

Soveed xydөө azaxiin nauukiiji saaşadanь debzyylgede viistavkiin rooliiinь aguujixe baina. Xereg jyyb gebel, viistavkiin pavilьoonuud soo, eldeb janziin kylьtyyrenyydei tarigdahan uçaastoguud deere, viistavkiin territoori deerenь, akadeemigyyd Miçyyrin, Viilьjams, Leseenko, Ciicin ba busad tyryy soveed erdemtedei xydelmerinyydenь yrgenөөr xaruulagdana.

„Ynder urgasiin ba gazartariaalangiiji priroodno stixiiin xoroto viijaaninuudhaa xysed syleөlgiin byxii nauukiiji өөhediingөө praaktikaar baiguulaad baihan" (A. Andreejev), xeden arbaad ba zuugaad tyryy kolxoozniguud — staxaanovcuudai eksponaaduudanь viistavke deere xaruulagdaxa baina.

Şeniiciin urgasiin geograafida todorxoi „zakonomeernostь" bii geze delxein xydөө azaxiin nauukada zaagdana. Ene asuudal tuşaa kapitaalьna xydelmerinyyd soo jyy xelegdeneb gebel, şeniiciin ynder, ilangajaa rekoordno urgasanuud xadaa zөөlen kliimedtei oronuudai, gol tyleb Baruun Jevroopiin oronuudai le urgasanuudainь xizaar myn geeşe. Zişeenь, rekoordno urgasanuudai agroteexnikede zoriuulagdahan kniige soo, italьjaanec Savartoori eneen tuxai bişene.

Kapitaliis oronuudai ysөөxen le azaxiinuudanь, tiigexe myrtөө, taatai hain zilnyydte le gektaarhaa 50 xyrter ceentner urgasanuudiiji abana. Beelьgede temdeglegdehen, şeniiciin rekoordno urgasanь gektaarhaa 83 ceentner bolno; hyyleerenь Itaaliiin rekoord—82 ceentner (1934 ondo, Paarmada) bolno. Ede bygede xadaa gektaar şaxuu xemzeegei bagaxanuud uçaastoguud deerehee abtahan urgasanuud myn.

Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkiin posetiitelь bolbol „Sibiirь" geze pavilьoondo orono. Tere xadaa pooli deere urgaza baihan mete şeniiciin yrgen polosaaji, Altaiska zaalai ceentrtenь xarana.

„Zaluu gvaardi" kolxoozhoo, nyxer Çymaanovai erxim uçaastoghaa abtahan, xeden kvadraatna meetrei tariaan baina. Ende, gektaarhaa 85,9 ceentner urgasa sugluulagdahan baina. Dunda zişeegeer, Çymaanovai zvenoo xadaa өөriingөө poolinuudai gektaar byxenhөөnь 79 ceentner orooho sugluulhan baina.

Eneentei zergeleed — nyxer Plessovskiix gegşiin (Beloglaazovska raioonoi „Pobeeda" kolxooz) zvenoogoi şeniiciin obrazeecyyd. Ende—nege kvadraatna meetr deere 800 urgamalnuud ba urgasanь—gektaarhaa 73 ceentner bolno.

Saaşadaa, Svalgoroodsko raioonoi „Kraasna partizaan" kolxoozhoo, „Milьtyryym" geze şeniice baina. Ene kolxoozdo, nyxer Popeenkiin zvenoo xadaa yngeregşe zilde, gektaarhaa 75 ceentner urgasa tuilaa.

Hyyleerenь, nyxer Makaarovaagai (Voroşiilovoi neremzete kolxooz), nyxer Sergeejevei Politotdeelei neremzete (kolxooz) ba busadai zvenoohoo şeniiciiji natuuraaranь xaraza bolno. Gektaarhaa 60-70-80 ceentner urgasa xadaa Sibiirьte slyçainostь bişe geze steende deere xaruulagdahan diagraammuud ba medeenyydhee xaragdana. Ene zilde, Altaiska xizaarta 2,184 Novosibiirske ooblastьdo—2.560 ba Oomsko ooblastьdo—500 şaxuu, ynder urgasiin jefreemovske zvenoonuudai sorevnovaalza baihaniinь medeetei baina.

Steendenyydei negeneinь knoopkiiji daramsaar, groomkogovoriitelь duugarza exilene. Altain elite kolxooznig, ynder urgasanuudai tylөө staxaanovska xydeleөnei iniciaator nyxer Jefreemovei ygenь duuldana.

Tere bolbol pooliiin plooşçadьtanь yrehiiji zybөөr xubaariigiin teoori ba urgamalai maksimaalьna ediee xooliinь ba uha şiigiinь xangadag agroteхniiçeske koompleks xadaa jefreemovske urgasanuudai agroteexnikiin yndehe huuridanь baina geze xelene.

Nyxer Jefreemov ba tereniiji daxagşad xadaa urgasiiji formirovaalxiin tula, tariigada anxaraltaigaar beledxegdehen xyrehenei kvadraatna santimeetr byxenii xereglexiiji ermelzene. Tedener bolbol tariigiin şinenyyd arganuudta — perekreestne ba narin riaadna arganuudta ugaa jixe udxaşanariiji olgono. Xysed sente urgamalnuudai maksimaalьna tooji urguulxiin tulada, jefreemovcyyd bolbol Altaida niite abtahan, tariigiin noormonuudiiji 1,5—2 daxin jixe bolgono.

Xatuu kliimedtei Altain staxaanovcuud bolbol nege oroohonhoo nege koolos urguulna.

Uha şiigiinь dutamag bişe ba zunainь nileed uta Ukraiinada, staxaanovcuud xadaa nege oroohonhoo 5-6 koolosuudii urguulxiiji ermelzene.

Tiin, zişeelxede, Kiijevske ooblastiiin, Skviirske raioonoi „3-dugaar şiidxexii" kolxoozhoo rekoordno urgasanuudiiji abxiin tula tariigiin noormiiji jixedxene bişe, xarin baga bolgono. 1938 ondo, nyxer Kyliiş xadaa 1 ceentner xyrter tariigiin noormiijinь bagadxahan uçaastog deerehee jaçmeeniiin 41 ceentner urgasa abaa. Jyriin seejalkeer tarigdahan kontroolьno uçaastog deerehee urgasanь 32 ceentner baigaa.

Nyxer Kyliiş bolbol amzaltanuudaigaa tylөө, „Xyndiin temdegei" oordenoor şagnagdanxai. Şagnalga xadaa oopedniigiiji xyxiөөn urmaşuulaa. Ene zilde, tere bolbol gektaarhaa 100 ceetner urgasa abxiin tylөө temesene.

„Sviooklo" geze pavilьoondo, Staalinai neremzete, ordenonoosno kolxoozoi (Kiijevske ooblastiiin, Spoliaanska raioonoi, seloo Lozovaatka) bajan steendenь gaixamşag baina. Oordento nyxer Kaxnoogoor tolgoilogdogşo staxaanovcuudai xydelmerinь ende todorxoigoor xaruulagdanxai.

Tere le raioonoi jedinoliiçno azaxiitai sasuulza yzee haa, ene kolxoozdo azalainь bytөөse gurba daxin urgaa. Ene raioondo, egeel taatai hain zilnyydte jedinoliiçno azaxii xadaa nege xynei xydelmerilhen ydertenь (xyn yderte) 89 kilograamm sviooklo gy, ali 87 kilograamm orooho abdag baigaa.

Azalai bytөөsiiji deeşelyylxe ugaa jixe rezeervnyyd kolxoozuudta bii. Kolxoozniguudai geroiiçeska azaltainь zoxilduulan, tyryy nauukiiji yrgenөөr xereglelge bolbol azalai bytөөsiiji byri deeşenь yrgexe argabaidaliiji olgoxo, xeden miangaad ba arbaad miangaad xydelmerişe xynyydiiji promiişlennostьdo syleөlze ygexe baina.

Seleekciin talaar agrobiologiiçeska nauukiin tyryyşyydei tuilaltanuudiiji xaruulga, Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavke deere gaixamşag baina.

Posetiitelь xadaa Minysiinske raioonoi „Xamtarahan azal" kolxoozhoo, kolxooznig — oopednig Jermolaajevai „saadta" jirene. Oopednig—miçyyrinec bolbol xydөө azaxiin nauukanuudai dooktor nyxer Kiziyyrenei zişeegeer, jaabloninuud ba zimestei busad modonuudai urgaxiijinь baalahan baina.

„Oroohon" geze pavilьoonhoo xolo bişe, ozimoi şeniiceer tarigdahan bagaxan uçaastog bolbol xaixaramziiji xanduulna. Nege bagaxan polosaa deere, „ukraiinka" geze şeniice xadaa xysed hain koolostoi bolood edieelze baina.

Mynөө, jarovizaaciin hain elite agrotexniiçeske arganuudiiji yrgenөөr nebteryylxiin tula yndehe huuri bolzo ygehen, kolxooznig D. N. Lesenkiin gaixamşag oopedonь ende xysed xaruulagdanxai.

Manai socialiis gazartariaalanda, tyryy kolxoozniguudai yrgen maassanuud xadaa agrobiologiiçeske nauukiin tvoreecyyd myn bolno. Egeel iime deerehee, kolxoozno poolinuudai urgasiiji deeşelyylgede, Soveed oronoi bajaliguudainь elbegeer urgalgada xile baidaggyi ba baixaşji johogyi.

Харюусалгата редакторай орологшо Г. ДАШИЦЫРЕНОВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Теле фоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

БМАССР-эй НКВД-эй типографи. Уполномоченный № 830